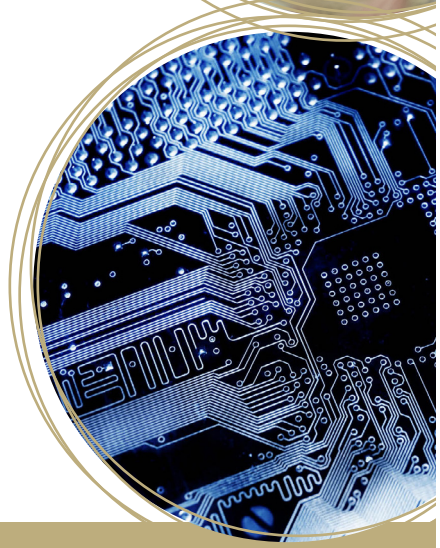
NBP Centrum Pieniądza
im. Sławomira S. Skrzypka

Bank centralny

scenariusz lekcji

szkoły ponadpodstawowe

HISTORIA · EKONOMIA · EDUKACJA www.nbp.pl/centrumpieniadza

Szanowni Państwo,

przekazujemy Państwu scenariusz lekcji dotyczący genezy banków centralnych na świecie i na ziemiach polskich. Podczas lekcji uczniowie poznają okoliczności powstania najstarszych banków centralnych Europy, m.in. Banku Anglii, szwedzkiego Riksbanku czy Banku Francji. Szczególna uwaga poświęcona jest współczesnej działalności Narodowego Banku Polskiego. Scenariusz powstał na bazie doświadczeń osób zaangażowanych w tworzenie oferty edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP oraz animatorów prowadzących zajęcia z młodzieżą.

Misją Centrum Pieniądza NBP jest popularyzowanie wiedzy na temat ekonomii i historii pieniądza. Staramy się prowadzić edukację w sposób atrakcyjny dla odbiorców, przy wykorzystaniu różnorodnych form prezentacji i nowoczesnych technologii.
Scenariusz proponujemy realizować na lekcjach historii, WOS lub podstaw przedsiębiorczości w szkołach ponadpodstawowych.

Z poważaniem
Zespół Centrum Pieniądza NBP

Spis treści

1. Scenariusz lekcji 2
2. Materiały do lekcji z odpowiedziami 4

   Karty zadań dla uczniów (grupy I–IV) znajdują się w osobnych plikach pdf

3. Ćwiczenia dodatkowe z odpowiedziami:
   - stopy procentowe NBP 7
   - rodzaje polityki pieniężnej 8
   - polityka pieniężna 9
   - dzieje polskiej bankowości centralnej 10

   Zestaw ćwiczeń dodatkowych dla uczniów znajduje się w osobnym pliku pdf

Temat: Bank centralny

Czas trwania lekcji: 90 minut (2 godziny lekcyjne)

Grupa docelowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych

I Cele lekcji. Uczeń:
- wymienia zagrożenia wynikające z niestabilności systemu pieniężnego
- wyjaśnia, czym jest **Narodowy Bank Polski** oraz wymienia jego najważniejsze organy
- wyjaśnia, na czym polega **polityka pieniężna**
- rozumie znaczenie hasła „dbamy o wartość pieniądza”
- rozumie, na czym polegają podstawowe **funkcje banku centralnego**

II Metody pracy:
- wykład z elementami rozmowy nauczającej
- dyskusja
- analiza źródeł pisanych i statystycznych
- mapa myśli
- burza mózgów

III Forma pracy: praca w grupach, praca z całą klasą lub praca samodzielna on-line

IV Środki dydaktyczne:
- teksty źródłowe pisane
- ustawa o NBP
- tabela statystyczna
- broszura edukacyjna „Czym jest NBP i jakie pełni funkcje?”
- samoprzylepne karteczki w dwóch kolorach
- arkusze papieru
- kolorowe markery.

Wprowadzenie

Czy chcielibyście, żeby pieniądze spadały nam z nieba lub rosły na drzewach?

Nauczyciel inicjuje krótką dyskusję o niebezpieczeństwach, na które bylibyśmy narażeni, gdyby pieniądze rzeczywiście spadały z nieba.

Nauczyciel podaje uczniom temat lekcji oraz informuje o zagadnieniach, jakie będą na niej poruszane.

Rozwinięcie

1. **Czym jest bank centralny?**
   Nauczyciel wyjaśnia pojęcie banku centralnego (instytucja mająca prawo do emisji pieniądza, odpowiedzialna za funkcjonowanie systemu bankowego oraz prowadzenie bieżącej polityki pieniężnej państwa) i informuje uczniów, że polskim bankiem centralnym jest Narodowy Bank Polski.
2. **Kto, kiedy i dlaczego utworzył pierwsze banki centralne?**
   Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy. **Każda grupa analizuje Tabelę nr 1 oraz fragmenty Tekstów źródłowych nr 1.** Uczniowie czytają teksty oraz odpowiadają na pytania pod nimi.
3. Każda grupa krótko prezentuje wyniki swojej pracy.
4. Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów, podkreślając fakt, że pierwotnie banknoty miały pokrycie w kruszcu zgromadzonym w banku i w każdej chwili mogły być na niego wymienione. Mało prawdopodobne było jednak to, żeby wszyscy posiadacze banknotów chcieli je wymienić w tym samym czasie, dlatego pokrycie emisji kruszcem nie musiało wynosić 100% i banki z czasem zaczęły puszczać w obieg więcej banknotów. Nauczyciel akcentuje również to, że kłopoty związane z kryzysami spowodowanymi wojnami, spekulacjami, nadmierną emisją papierowych pieniędzy itp. były ważnymi przesłankami do utworzenia banków centralnych w poszczególnych państwach, a także odpowiedzią na głosy domagające się od władcy zapewnienia ładu i bezpieczeństwa w systemie pieniężnym. Po czym poleca uczniom odczytać z Tabeli nr 1, w jakich państwach i kiedy powstały pierwsze banki centralne oraz zwraca uwagę na to, że na ziemiach polskich bank centralny powstał stosunkowo wcześnie, ale w przeciwieństwie np. do Anglii, Polska nie ma ciągłości bankowości centralnej i wyjaśnia, czym to było spowodowane (zabory, II wojna światowa, okres PRL i gospodarki socjalistycznej, w której Narodowy Bank Polski pełnił specyficzną rolę). Nauczyciel sygnalizuje, że początkowo prawo emisji banknotów w przypadku wielu państw mogło posiadać kilka banków, a swobodę emisji ograniczano stopniowo, zazwyczaj aż do uzyskania monopolu przez jedną instytucję.
5. **Jakie są wady i zalety papierowych pieniędzy?**
   Nauczyciel rozdaje grupom samoprzylepne kartki w dwóch kolorach i prosi o wypisanie na nich odpowiednio wad i zalet wprowadzenia banknotów, a sam dzieli tablicę na pół i na każdej połówce zapisuje odpowiednio „wady wprowadzenia banknotów" i „zalety wprowadzenia banknotów".
6. Nauczyciel prosi przedstawicieli grup o przyklejenie na tablicy kartek z odpowiedziami, po czym – przy pomocy jednego z uczniów – porządkuje kartki z odpowiedziami (np. przesuwa kartki z takimi samymi odpowiedziami w jedno miejsce); w przypadku niewielkiej liczby uczniowskich pomysłów, nauczyciel może uzupełnić je swoimi propozycjami, które potem wspólnie z uczniami umieszcza pod **„zaletami"** (np. możliwość angażowania się w wielkie przedsięwzięcia gospodarcze, zwiększenie ilości dostępnych w gospodarce środków pieniężnych, to, że banknotów można było puścić w obieg więcej niż kruszcowych monet, banknoty są wygodniejsze do transportowania i przechowywania, bo są lżejsze, mają większe nominały, emisja banknotów była tańsza) lub **„wadami"** (np. niewypłacalność banków spowodowana nadmierną emisją banknotów, banknoty łatwiej ulegały zniszczeniu). Następnie nauczyciel podsumowuje ćwiczenie, zwracając uwagę uczniów na to, że „wady" wzmacniały przekonanie o konieczności zwiększenia roli banku centralnego.
7. Nauczyciel krótko omawia **rozwój systemów pieniężnych** do **pieniądza fiducjarnego**, uwypuklając znaczenie kryzysów gospodarczych dla ewolucji tych systemów (zwraca np. uwagę na to, że upadek banków na masową skalę podczas wielkiego kryzysu doprowadził w konsekwencji do obarczenia banku centralnego obowiązkiem czuwania nad bezpieczeństwem i stabilnością systemu bankowego) oraz podkreślając rosnącą rolę banków centralnych jako banków banków.
8. **Jakie są trzy podstawowe funkcje banku centralnego?**
   Nauczyciel rozdaje grupom arkusze papieru i markery oraz wydrukowaną broszurę pt. „Czym jest Narodowy Bank Polski i jakie pełni funkcje?", a następnie prosi o wykonanie na jej podstawie mapy myśli przedstawiającej działania NBP jako banku emisyjnego, banku banków i banku państwa.
9. Każda z grup krótko prezentuje i omawia wyniki swojej pracy.

10. **W jaki sposób bank centralny realizuje swoje cele i kształtuje sytuację na rynku pieniężnym?**
    Nauczyciel krótko charakteryzuje trzy główne instrumenty polityki pieniężnej wykorzystywane przez bank centralny: rezerwę obowiązkową, operacje otwartego rynku oraz operacje kredytowo-depozytowe, zwracając szczególną uwagę na to, że sprzedaż papierów wartościowych i podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej skutkuje spadkiem podaży pieniądza, a skup papierów wartościowych i zmniejszenie stopy rezerwy obowiązkowej – zwiększa podaż pieniądza, a następnie prosi grupy o wykonanie **Ćwiczenia 1.**
11. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania Ćwiczenia 1. przez wszystkie grupy.
12. **Czemu służy polityka pieniężna?**
    Nauczyciel wprowadza pojęcie polityki pieniężnej jako zbioru działań banku centralnego, których celem jest zmiana wielkości podaży pieniądza oraz wyjaśnia, na czym polega restrykcyjna („twarda" – dążąca do zmniejszenia podaży pieniądza) i ekspansywna („miękka" – dążąca do zwiększenia podaży pieniądza) polityka pieniężna oraz to, że podaż pieniądza regulowana jest m.in. poprzez regulowanie podstawowych stóp procentowych.
13. **Jakie są najważniejsze organy NBP?**
    Nauczyciel wskazuje grupom **Tekst źródłowy nr 2** (fragmenty ustawy o Narodowym Banku Polskim). Uczniowie czytają teksty i odpowiadają na pytania pod nimi.
14. Każda z grup prezentuje wyniki swojej pracy.
15. Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów.

Zakończenie

Nauczyciel zapisuje na tablicy motto NBP „Dbamy o wartość pieniądza" i prosi, żeby uczniowie krótko powiedzieli, jak je rozumieją.

Praca domowa

Nauczyciel prosi, aby uczniowie zaprojektowali infografikę dotyczącą NBP, która nawiązuje do motto „Dbamy o wartość pieniądza"

lub

nauczyciel wykorzystuje jedno z ćwiczeń dodatkowych jako ćwiczenie do wykonania w domu.

Materiały do lekcji z odpowiedziami

Tabela 1. Najstarsze banki centralne na świecie

Data powstania	Państwo	Data powstania	Państwo
1668	Szwecja	1816	Norwegia
1694	Anglia	1818	Dania
1800	Francja	1821	Portugalia
1811	Finlandia	1828	Królestwo Polskie
1814	Holandia	1841	Grecja
1816	Austria	1850	Belgia

Na podstawie:
W. Morawski, *Zarys powszechnej historii pieniądza i bankowości*, Warszawa 2002, s. 62, 79, 90, 110.

Grupa I

Tekst źródłowy nr 1

Z uwagi na niedobory srebra i złota w XVII wieku Szwedzi postanowili poszerzyć system pieniądza kruszcowego o trzeci metal – miedź, której mieli u siebie pod dostatkiem. Była ona jednak stosunkowo tania, dlatego miedziany pieniądz musiał być odpowiednio większy, aby dorównać wartością srebrnym i złotym monetom. W ten sposób powstały **platmynty** – duże, miedziane „monety" w formie płyty. Mogły one osiągać wagę nawet ok. 20 kg. Z uwagi na rozmiary platmyntów, posługiwanie się nimi przy codziennych transakcjach było niewygodne. Od 1661 roku prywatny Stockholms Banco, a potem od 1668 roku państwowy Sveriges Riksbank, przyjmował w depozyt platmynty i w zamian wydawał pokwitowania na okaziciela. Tak powstały pierwsze w Europie pieniądze papierowe, bowiem Szwedzi zaczęli tymi kwitami regulować należności. W każdej chwili można było wymienić te banknoty na miedź, ale nikt tego nie robił.

Na podstawie: Opisy ekspozycji CP NBP

1. Kiedy i w jakim kraju wyemitowano pierwsze papierowe pieniądze?
   XVII w. Szwecja
2. Dlaczego zdecydowano się na ich emisję?
   Miedziane monety, które wprowadzono do obiegu chcąc poszerzyć obieg pieniądza, były duże i niewygodne, dlatego zdecydowano się na deponowanie ich w banku, który wydawał na nie pokwitowania (banknoty).

Grupa II

Tekst źródłowy nr 1

Koszt prowadzenia wojen jest zwykle bardzo duży. Kiedy w XVIII wieku upowszechniły się pieniądze papierowe, wykorzystano je, aby finansować wydatki wojenne. Drukowano dużo pieniędzy papierowych, jednocześnie zawieszając możliwość wymiany ich na kruszce, ponieważ nominalna wartość banknotów była znacznie większa niż zapasy srebra i złota. Działo się między innymi tak podczas amerykańskiej wojny o niepodległość (1775–1783), rewolucji francuskiej (1789–1799), ale także podczas insurekcji kościuszkowskiej w Polsce (1794). Drukowane w dużych ilościach papierowe pieniądze pozwalały finansować działania wojenne – ale jednocześnie zazwyczaj powodowały wzrost cen. Podczas wojen napoleońskich niemal wszystkie walczące państwa zawieszają **wymienialność swoich banknotów na kruszec**.

Na podstawie: Opisy ekspozycji CP NBP

1. W jakich sytuacjach państwa często decydują się na znaczne zwiększenie emisji banknotów?
   W czasie wojen i rewolucji
2. Czym grozi nadmierna emisja banknotów?
   Wzrost cen, czyli inflacja

Grupa III

Tekst źródłowy nr 1

W 1694 r. powstaje Bank of England – bank centralny Anglii. Jest to prywatna firma działająca na zasadzie **spółki akcyjnej**. Bank pozyskuje przywilej emisji banknotów na 12 lat, potem pozwolenie jest przedłużane. Najmniejszym nominałem emitowanych banknotów jest 5 funtów, czyli kwota w ówczesnych czasach wysoka. Uważa się bowiem, że banknoty są przeznaczone dla klas wyższych, które wiedzą, jak się nimi posługiwać. Lud powinien mieć do czynienia tylko z monetami. Nie jest to rozumowanie pozbawione słuszności, ponieważ do posługiwania się banknotem niezbędna jest umiejętność czytania.

Na podstawie: Opisy ekspozycji CP NBP

1. W którym roku powstał Bank Anglii i jaką miał formę własności?
   1694, spółka akcyjna
2. Dlaczego banknoty emitowane przez Bank Anglii miały tylko wysokie nominały?
   Do korzystania z banknotów potrzebna była umiejętność czytania, która była charakterystyczna dla klas wyższych, czyli bogatszych, stąd wysokie nominały.

Grupa IV

Tekst źródłowy nr 1

Reforma finansowa zostaje przeprowadzona w 1800 r., po wojskowym zamachu stanu Napoleona Bonaparte. Powstający Bank Francji ma ożywić ekonomię po głębokiej recesji spowodowanej rewolucją francuską. Bank Francji jest bankiem akcyjnym. Ma wyłączne prawo emitowania banknotów na terenie Paryża. Poza stolicą prawo emisji zachowają banki, które wcześniej ją posiadały.[…] Nie ustalono, jaka część emisji musi mieć pokrycie w złocie i srebrze, ale Bank Francji ma **obowiązek wymiany banknotów na kruszec**.

Na podstawie: Opisy ekspozycji CP NBP

1. W którym roku powstał Bank Francji i jakie było jego główne zadanie?
   1800 r., walka z recesją
2. Na jakim obszarze Bank Francji miał monopol na emitowanie banknotów?
   Monopol na terenie Paryża

Ćwiczenie 1. NBP a podaż pieniądza w gospodarce

Rozstrzygnij, które decyzje podjęte przez NBP wpłyną na wzrost, a które na spadek podaży pieniądza w gospodarce. Wstaw znak X w odpowiednią rubrykę w tabeli.

Decyzja NBP	Wzrost	Spadek
Podwyższenie stopy rezerw obowiązkowych		*X*
Obniżenie stopy rezerw obowiązkowych	*X*	
Sprzedaż obligacji		*X*
Zakup obligacji	*X*	

Tekst źródłowy nr 2

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim [fragmenty]

Rozdział 2

Organizacja NBP

Art. 6. Organami NBP są:
1) Prezes NBP;
2) Rada Polityki Pieniężnej;
3) Zarząd NBP. […]

A. Prezes NBP

Art. 9. 1. Prezes NBP jest powoływany i odwoływany przez Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kadencja Prezesa NBP wynosi 6 lat. Ta sama osoba nie może być Prezesem NBP dłużej niż przez dwie kolejne kadencje. […]

B. Rada Polityki Pieniężnej

Art. 12. 1. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą", ustala corocznie założenia polityki pieniężnej i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Rada składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego.

2. Kierując się założeniami polityki pieniężnej Rada w szczególności:
1) ustala wysokość **stóp procentowych NBP**;
2) ustala stopy rezerwy obowiązkowej banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i wysokość jej oprocentowania;
3) określa górne granice zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych;
4) zatwierdza plan finansowy NBP oraz sprawozdanie z działalności NBP;
5) przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP;
6) ustala zasady operacji otwartego rynku.

3. Rada dokonuje ocen działalności Zarządu NBP w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej. […]

Art. 13. 1. W skład Rady wchodzą:
1) Przewodniczący Rady, którym jest Prezes NBP;
2) 9 członków powoływanych w równej liczbie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm i Senat, spośród specjalistów z zakresu finansów.

2. Kadencja członka Rady wynosi 6 lat. Funkcję członka Rady można pełnić tylko jedną kadencję. […]

C. Zarząd NBP

Art. 17. 1. Działalnością NBP kieruje Zarząd.

2. W skład Zarządu NBP wchodzą: Prezes NBP – jako przewodniczący oraz 6–8 członków Zarządu, w tym 2 wiceprezesów NBP.

2a. Członków Zarządu NBP powołuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa NBP.

2b. Członkowie Zarządu NBP są powoływani na okres 6 lat. […]

Grupa I

1. Wymieńcie organy NBP. *Prezes NBP, RPP NBP, Zarząd NBP*
2. Który z organów kieruje działalnością NBP? *Zarząd NBP*

Grupa II

1. Jak powoływany jest na swoją funkcję Prezes NBP? *Przez Sejm na wniosek Prezydenta RP*
2. Ile lat trwa kadencja Prezesa NBP? *6 lat*

Grupa III

1. Kto wchodzi w skład RPP? *Prezes NBP oraz 9 członków powoływanych przez Sejm, Senat i Prezydenta*
2. Ile lat trwa kadencja RPP? *6 lat*

Grupa IV

1. Który z organów NBP ustala kierunki polityki pieniężnej? *RPP*
2. Przez ile kadencji można zasiadać w RPP? *Jedną*

Ćwiczenia dodatkowe z odpowiedziami

Ćwiczenie dodatkowe 1. Stopy procentowe NBP

Tabela. Podstawowe stopy procentowe NBP w latach 2011–2015

Obowiązuje od:	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa
2011-01-20	3,75	5,25	2,25
2011-04-06	4,00	5,50	2,50
2011-05-12	4,25	5,75	2,75
2011-06-09	4,50	6,00	3,00
2012-05-10	4,75	6,25	3,25
2012-11-08	4,50	6,00	3,00
2012-12-06	4,25	5,75	2,75
2013-01-10	4,00	5,50	2,50
2013-02-07	3,75	5,25	2,25
2013-03-07	3,25	4,75	1,75
2013-05-09	3,00	4,50	1,50
2013-06-06	2,75	4,25	1,25
2013-07-04	2,50	4,00	1,00
2014-10-09	2,00	3,00	1,00
2015-03-05	1,50	2,50	0,50

Na podstawie:
https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy_archiwum.htm
[dostęp: 20.07.2018]

W maju 2012 r. Kowalscy i Nowakowie uznali, że powinni wyremontować własne mieszkania. Kowalscy, po analizie stóp procentowych z 2011 r. i 1. połowy 2012 r. doszli do wniosku, że jednak korzystniejsze dla nich będzie założenie **lokaty o zmiennym oprocentowaniu** i odłożenie remontu na trzy lata. Nowakowie, mimo tego, że nie dysponowali odpowiednią kwotą pieniędzy na remont, zdecydowali się zaciągnąć kredyt i cieszyć nową łazienką i kuchnią jeszcze w tym samym roku. W maju 2015 r. Nowakowie byli bardzo zadowoleni z decyzji podjętej w 2012 r., podczas gdy Kowalscy po trzech latach od założenia lokaty byli rozczarowani stanem swoich oszczędności.

Odwołując się do danych z tabeli przedstawiającej stopy procentowe NBP w latach 2011–2015, wyjaśnij:

A. Dlaczego Kowalscy zdecydowali się w maju 2012 r. na założenie lokaty.

W 2011 r. RPP cztery razy podniosła stopy procentowe (za każdym razem o 0,25 pkt proc.), taką samą decyzję podjęła w maju 2012 r. Podnoszenie stóp oznacza zazwyczaj wzrost oprocentowania lokat i Kowalscy liczyli na pomnożenie swoich oszczędności.

B. Dlaczego Nowakowie w maju 2015 r. uważali, że decyzja sprzed trzech lat była dla nich korzystna pod względem finansowym.

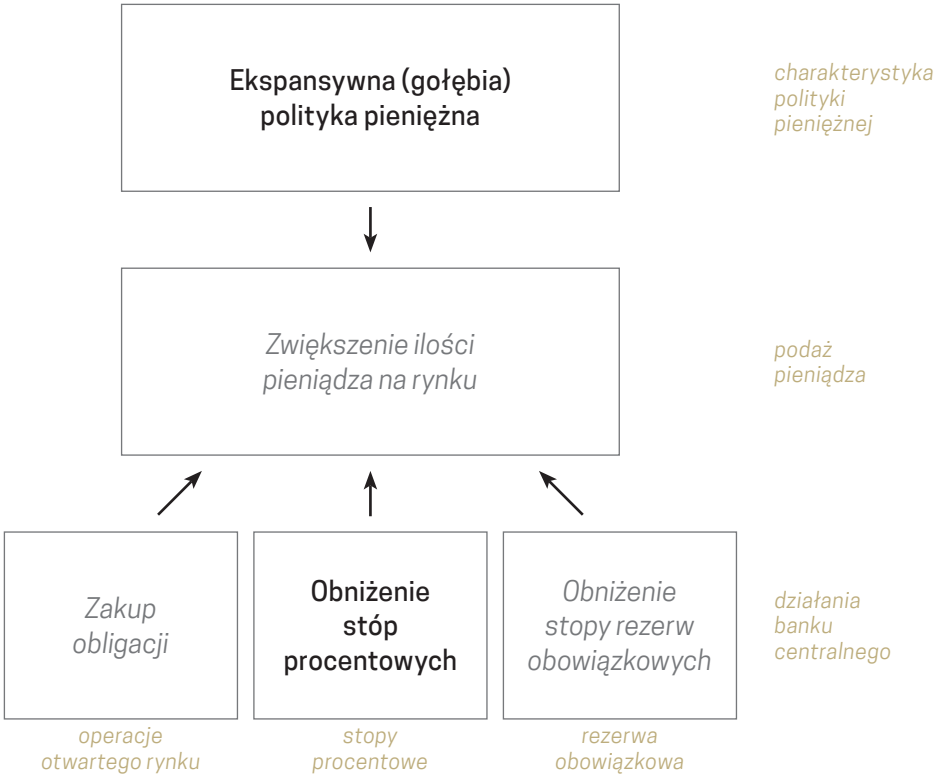
Od maja 2012 do maja 2015 r. RPP obniżała stopy procentowe, co oznacza obniżenie oprocentowania kredytów i Nowakowie zapłacili za kredyt mniej, niż się spodziewali.

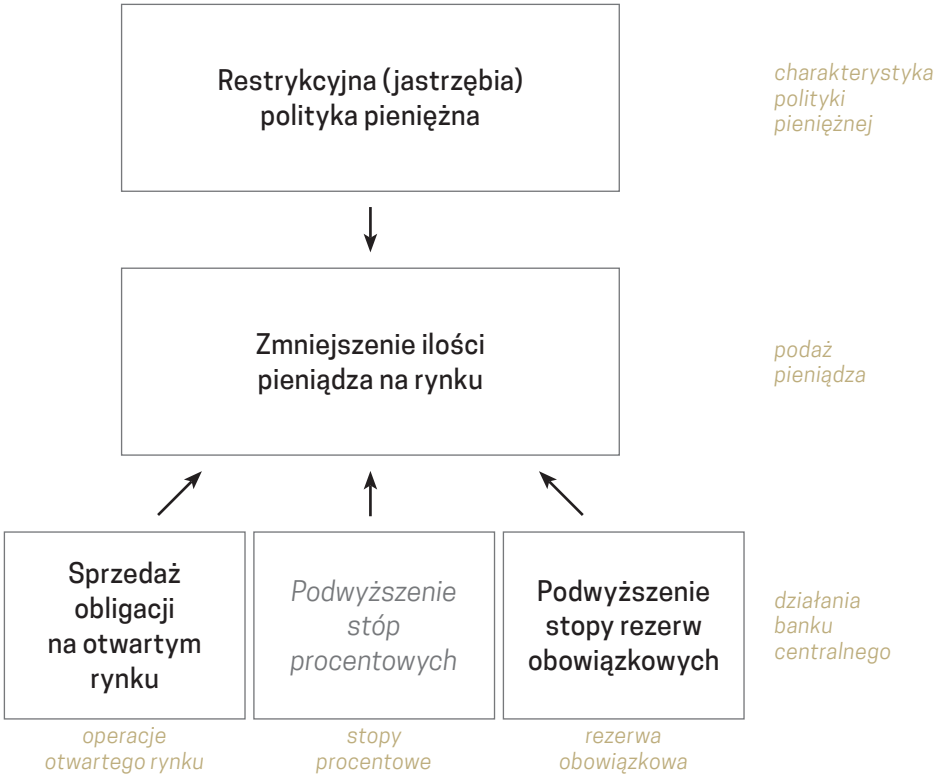
C. Co mogło być przyczyną niezadowolenia Kowalskich w maju 2015 r.

Obniżenie stóp procentowych przez RPP w okresie od maja 2012 do maja 2015, przełożyło się na zmniejszenie oprocentowania lokat i w efekcie na mniejsze zyski Kowalskich z założonej przez nich lokaty.

Ćwiczenie dodatkowe 2. Rodzaje polityki pieniężnej

Uzupełnij schematy

Źródło 1.

Tabela. Podstawowe stopy procentowe NBP w latach 2011–2015

Obowiązuje od:	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa
2011-01-20	3,75	5,25	2,25
2011-04-06	4,00	5,50	2,50
2011-05-12	4,25	5,75	2,75
2011-06-09	4,50	6,00	3,00
2012-05-10	4,75	6,25	3,25
2012-11-08	4,50	6,00	3,00
2012-12-06	4,25	5,75	2,75
2013-01-10	4,00	5,50	2,50
2013-02-07	3,75	5,25	2,25
2013-03-07	3,25	4,75	1,75
2013-05-09	3,00	4,50	1,50
2013-06-06	2,75	4,25	1,25
2013-07-04	2,50	4,00	1,00
2014-10-09	2,00	3,00	1,00
2015-03-05	1,50	2,50	0,50

Na podstawie:
https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy_archiwum.htm
[dostęp: 20.07.2018]

Źródło 2.

Informacja po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniach 10–11 lipca 2018 r. [fragment].

Rada postanowiła utrzymać stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie:

stopa referencyjna 1,50%;
stopa lombardowa 2,50%;
stopa depozytowa 0,50%;
stopa redyskonta weksli 1,75%.

Na podstawie:
https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/files/rpp_2018_07_11.pdf
[dostęp: 23.07.2018].

Źródło 3.

Tekst własny

Komentatorzy polityki pieniężnej, chcąc przybliżyć tę tematykę swoim czytelnikom, często uciekają się do zwierzęcych alegorii, określając członków instytucji finansowych mianem gołębia bądź jastrzębia. Gołębie to zwolennicy łagodnej polityki monetarnej, którzy stopy procentowe długo trzymają na niskim poziomie, a ich ewentualne podniesienie wolą rozłożyć w czasie. Odwrotnością „gołębi" są „jastrzębie". Ci wolą szybkie podnoszenie stóp procentowych, ponieważ obawiają się, że wysoka inflacja może zagrozić stabilności gospodarczej. W mniejszym też stopniu od „gołębi" dbają o wzrost gospodarczy, w czym pomagają niskie stopy procentowe.

Wyobraź sobie, że jesteś dziennikarzem [dziennikarką]. Twoim zadaniem jest skomentowanie posiedzenia RPP w dn. 10–11 lipca 2018 r. Podkreśl tytuł, który wybierzesz do swojego artykułu? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do źródeł 1. i 2.

A. Gołębie nastawienie Rady Polityki Pieniężnej.
B. Rada Polityki Pieniężnej prowadzi jastrzębią politykę monetarną.

Odpowiedź A. Uzasadnienie: Od 2015 r. stopy procentowe pozostają na niezmiennym, niskim poziomie i podczas posiedzenia RPP z dn. 10–11 lipca 2018 r. również nie zostały podniesione, co świadczy o przewadze w RPP członków o „gołębim" nastawieniu.

Ilustracje papierowych pieniędzy obiegowych, emitowanych na ziemiach polskich w XIX–XXI w.

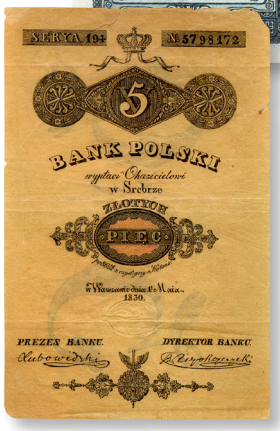
A.

B.

C.

E.

D.

Dopasuj pieniądze do instytucji, które je emitowały. W okienka znajdujące się obok nazwy instytucji emisyjnej, wpisz literę lub litery, którymi oznaczono papierowe pieniądze.

Narodowy Bank Polski od 1945	*B, D*
Bank Polski SA 1924–1952	*A*
Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa 1916–1924	*C*
Bank Polski 1828–1885	*E*

1950
1925
1900
1875
1850
1825

powrót do spisu treści

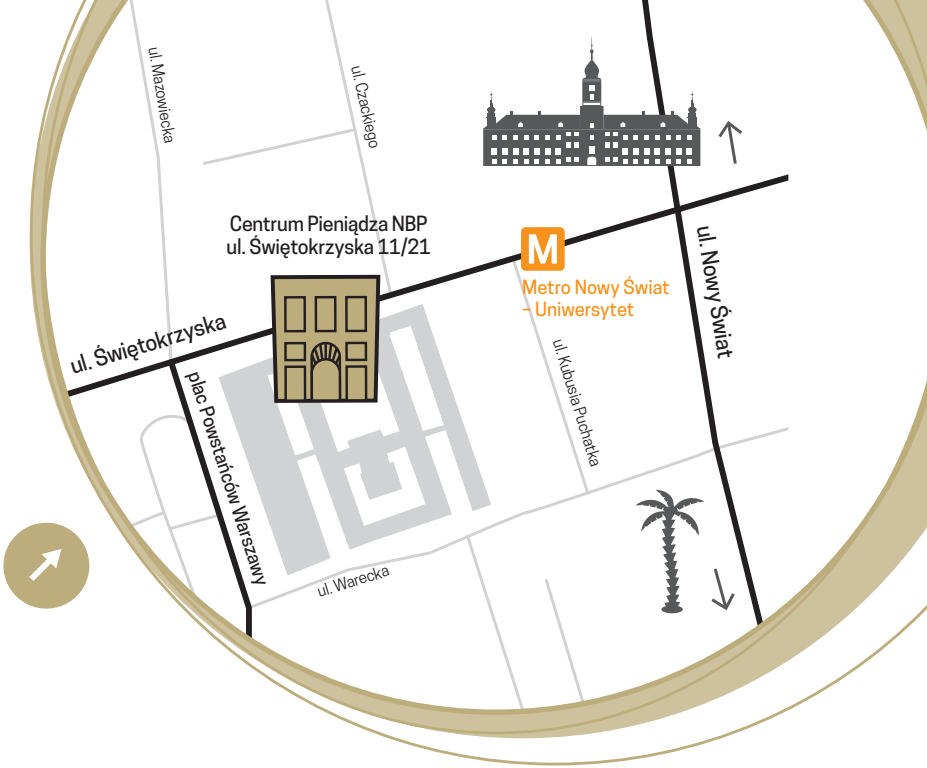

Zapraszamy do Centrum Pieniądza NBP

wtorek–środa 10–18
czwartek 10–20
piątek–niedziela 10–18
poniedziałek nieczynne

ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
tel. 22 185 25 25
www.nbp.pl/centrumpieniadza

WSTĘP BEZPŁATNY

Uwaga:
ze względów bezpieczeństwa liczba osób mogących przebywać jednocześnie w Centrum Pieniądza NBP jest ograniczona.